

**UCHWAŁA NR IV/32/2018
RADY MIEJSKIEJ W NIDZICY**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nidzica na lata 2019-2021

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2018r. poz. 994 ze zm),w związku art. 176 pkt. 1, 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.) Rada Miejska uchwała co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Nidzica na lata 2019-2021 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.
- § 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Nidzicy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej


Tadeusz Daniłczyk

Załącznik do uchwały Nr IV/32/2018
Rady Miejskiej w Nidzicy
z dnia 13 grudnia 2018 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE NIDZICA NA LATA 2019-2021

WPROWADZENIE

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prezentuje nowe rozwiązania w zakresie funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich ale ma też na celu wzmocnienie funkcjonujących rodzin.

Pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu jest gmina i jej działania służące udzieleniu rodzinie wszechstronnej pomocy, tak aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i w efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był powrót dziecka pod ich opiekę. Działania te ustawodawca nazywa „wspieraniem rodziny” i mogą one mieć charakter działań profilaktycznych (uprzedzających wystąpienie niepożądanych skutków w funkcjonowaniu rodziny) lub zmierzających do reintegracji rodziny. Szczególną uwagę ustawodawca poświęca działaniom profilaktycznym.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Artykuł 2 w/w ustawy definiuje „wspieranie rodziny” jako zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci.

Wspieranie rodziny polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających. Praca z rodziną prowadzona jest szczególnie w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego; terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych; pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania dla rodzin akcji społecznych i spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Realizacją zadań zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w imieniu Gminy Nidzica zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy.

Działania na rzecz wspierania rodzin są efektywniejsze i skuteczniejsze wówczas gdy są realizowane przy współdziałaniu wszystkich instytucji z obszaru szeroko pojmowanej polityki społecznej. To wtedy najwyraźniej można dostrzec sens takich działań. Jednak nie mogą one być jednorazowe, incydentalne, muszą być systemowe, ciągłe.

DIAGNOZA SYTUACJI

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy zatrudnia asystenta rodziny, który aktualnie pracuje z 14 rodzinami – stan na 26.11.2018r. (od początku bieżącego roku pracował łącznie z 17 rodzinami).

Obecnie 36 dzieci z terenu Gminy Nidzica umieszczonych jest w pieczy zastępczej- odpłatność za ich pobyt w pieczy ponosi Gmina Nidzica.

Z agregowanych przez Ośrodek danych wynika, że w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2018 r. świadczeniami z pomocy społecznej zostało objętych 1098 osób, w tym:

- 54 osoby z powodu alkoholizmu,
- 228 osób z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 38 osób z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa,
- 1 osoba z powodu sieroctwa.

Na stan 26 listopada br. prowadzonych jest 29 Niebieskich Kart. W okresie od stycznia do listopada br. zamknięto 30 Niebieskich Kart.

W strukturach Ośrodka funkcjonują 3 gminne świetlice socjoterapeutyczne i 12 świetlic środowiskowych, na które łącznie uczęszcza 258 dzieci.

W listopadzie br. na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy, w ramach realizacji projektu „Świadome dziecko-bezpieczniejsze dziecko” współfinansowanego ze środków rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań RAZEM BEZPIECZNIEJ, um. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020, firma zewnętrzna (Ośrodek Psychoprofilaktyki „Nowa Perspektywa”) przeprowadziła wśród gminnej młodzieży badanie „Badanie zagrożeń i potrzeb młodzieży”. Badanie miało na celu ukazanie skali problemów uzależnień, przemocy domowej i rówieśniczej, sytuacji materialnej i potrzeb młodzieży z terenu Gminy Nidzica

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Nidzica w szkołach podstawowych wzięło udział 438 uczniów, gdzie proporcje badanych kobiet i mężczyzn były takie same. Jak wynika z analizy danych, najliczniejszą próbę badanych stanowili uczniowie VI klasy szkoły podstawowej (33%). 32% respondentów uczęszczało do VIII klasy, a 22% - do klasy VII. Najmniej liczną próbę stanowili uczniowie V klasy (13%). Większość badanych uczniów była między 11 a 13 rokiem życia (68%). 14-16 lat miało 32% ankietowanych.

Pierwszy blok pytań skierowanych do uczniów dotyczył problemu alkoholowego. Celem niniejszego działu jest oszacowanie skali problemu wśród badanych uczniów z Gminy Nidzica oraz wskazanie grupy uczniów, u których ten problem jest najbardziej widoczny.

Jak wynika z analizy danych, 25% dziewczynek i 24% chłopców ma za sobą inicjację alkoholową. Liczba dziewczynek i chłopców pijących napoje wysokoprocentowe jest wyrównana.

Jak wynika z analizy danych, większość chłopców (45%) przeszło inicjację alkoholową między 11 a 13 rokiem życia, natomiast dziewczynki – między 14 a 16 rokiem życia (44%). Mając 8-10 lat spożywało alkohol 18% dziewczynek i chłopców.

Badani uczniowie najczęściej sięgają po piwo (38% dziewczynek i 36% chłopców), a w następnej kolejności po szampana. Wódkę spożywa 15% dziewczynek i chłopców, a wino 16% dziewczynek i 13% chłopców. Likieri i nalewki nie są popularne wśród badanych uczniów.

Badani chłopcy po raz pierwszy spożyli alkohol w czasie uroczystości rodzinnej (36%), jak również ze znajomymi na podwórku (18%) lub w czasie imprezy towarzyskiej (14%). Chłopcy w dalszej kolejności wskazali na to, że sięgnęli po napoje wysokoprocentowe pod nieobecność rodziców w domu (11%), na dyskotecę (6%) i w czasie wycieczki szkolnej (2%). Dziewczynki natomiast po raz pierwszy piły alkohol w czasie uroczystości rodzinnej (29%), jak również ze znajomymi na podwórku (22%) i pod nieobecność rodziców w domu (15%). W dalszej kolejności dziewczynki wskazały na dyskotekę (10%), wycieczkę szkolną (8%) i imprezę towarzyską (10%).

Następny blok pytań dotyczył problemu nikotynowego wśród osób nieletnich w Gminie Nidzica. Na początku zapytano uczniów czy zdarzyło się im palić papierosy. Negująco na to pytanie odpowiedziało 81% chłopców i 79% dziewczynek. 16% chłopców i dziewczynek kilka razy próbowało palić wyroby tytoniowe, natomiast 2% chłopców i 1% dziewczynek pali często. Do regularnego palenia papierosów przyznało się 5% dziewczynek i 1% chłopców.

W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem po papierosy 1-2 razy sięgnęło 33% chłopców i 28% dziewczynek, natomiast parę razy (3-5) paliło 10% chłopców i 7% dziewczynek. Wiele razy papierosy paliło 7% chłopców i 2% dziewczynek, zaś codziennie – 17% dziewczynek i 5% chłopców.

Celem badania było także oszacowanie skali problemu zażywania narkotyków wśród uczniów ze szkół w Gminie Nidzica oraz sprawdzenie wiedzy badanych dotyczącej środków psychoaktywnych. Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 4% z nich ma za sobą inicjację narkotykową. Większość – 96% twierdzi, iż nigdy nie zażywali narkotyków, ani innych środków psychoaktywnych.

W kolejnym pytaniu badani mieli określić po jakie substancje psychoaktywne sięgali. Jak wynika z analizy badań, dziewczynki najczęściej zażywały marihuanę lub haszysz (10%), zaś chłopcy wskazali na marihuanę lub haszysz (38%), jak również grzyby halucynogenne (25%).

Badani chłopcy po środki psychoaktywne najczęściej sięgali ze znajomymi na podwórku (2%) i w czasie imprezy towarzyskiej (25%), a najrzadziej – w czasie wycieczki szkolnej (13%), na dyskotece (13%), pod nieobecność rodziców w domu (13%) oraz w czasie uroczystości rodzinnej (13%). Dziewczynki po narkotyki/dopalacze sięgały po raz pierwszy najczęściej w czasie wycieczki szkolnej (25%) i ze znajomymi na podwórku (18%), a najrzadziej – w czasie imprezy towarzyskiej (11%) i pod nieobecność rodziców w domu (11%).

W kolejnym pytaniu ankietowani mieli za zadanie określić do kogo zwróciliby się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami. Badani w swoich odpowiedziach wymienili najbliższe osoby które darzą zaufaniem, tj. rodziców, przyjaciół, wychowawcę, nauczyciela. Wskazali również na psychologa i psychoterapeutę.

W kolejnym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia korzystania z komputera i Internetu przez dzieci i młodzież. Na pytanie o czas spędzany przed komputerem 45% chłopców i 37% dziewczynek odpowiedziało, że w ciągu dnia na tą rozrywkę przeznaczają 1-3 godziny. Od 3 do 6 godzin przed komputerem spędza 22% dziewczynek i 21% chłopców, zaś powyżej 6 godzin – 15% chłopców i 12% dziewczynek. Do godziny czasu dziennie z komputera i Internetu korzysta 24% dziewczynek i 13% chłopców, zaś 6% respondentów nie poświęca czasu na tą czynność.

Dziewczynki z komputera i Internetu korzystają w celu kontaktu ze znajomymi (21%), słuchania muzyki (19%) oraz oglądania filmów (18%) i nauki (18%), a najrzadziej do prowadzenia bloga (1%). Chłopcy natomiast używają komputera i Internetu do grania w gry online (20%), oglądania filmów (18%) oraz nauki (17%), słuchania muzyki (16%) i kontaktowania się ze znajomymi (16%). Najrzadziej używają medium do prowadzenia bloga (1%). Spośród wymienionych stwierdzeń, uczniowie najczęściej miewali problemy z bezskutecznym ograniczaniem czasu spędzanego przed komputerem, gdyż u 4% za każdym razem kończyło się to porażką. Jak wynika z analizy danych ankietowanym nie przysparza problemu spotykanie się ze znajomymi zamiast korzystania z Internetu (54%).

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy kiedykolwiek grali w gry na automatach. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 43% chłopców i 24% dziewczynek grało w gry na automatach. Większość – 76% dziewczynek i 57% chłopców nie ma takich doświadczeń.

Kolejny blok tematyczny dotyczy spostrzegania zjawiska przemocy przez uczniów ze szkół z Gminy Nidzica. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, czy znają osobę doświadczającą przemocy. 13% dziewczynek i 10% chłopców zna osobę która doznała przemocy domowej, zaś 61% dziewczynek i 64% chłopców nie zna ofiar przemocy domowej. Pozostali badani nie mają wiedzy na ten temat. W stosunku do dziewczynek przemoc stosowali przede wszystkim koledzy ze szkoły (24%) oraz ojciec (14%). Jeśli chodzi o chłopców to koledzy ze szkoły byli sprawcami przemocy (37%), a także znajomi (14%).

Badani na pytanie czy w ich szkole występuje problem przemocy między uczniami, w dużej mierze odpowiedzieli twierdząco (39% chłopców i 35% dziewczynek). 24% dziewczynek i 21% chłopców twierdzi, iż w szkole dochodzi do sytuacji przemocowych, zaś pozostali nie mają wiedzy na ten temat.

Niepokojący jest fakt, że 36% chłopców i 18% dziewczynek stosuje zachowania przemocowe wobec innych osób. Większość uczniów nie dopuszcza się przemocy.

Badane dziewczynki, które przyznały się do stosowania przemocy podają, że najczęściej jej użyły wobec rówieśników (50%) i rodzeństwa. Na rodziców wskazało 9% dziewczynek, a na inne osoby – 13%. Chłopcy stosujący przemoc najczęściej ją stosowali wobec rówieśników (58%) i rodzeństwa – najrzadziej wobec rodziców (3%).

W kolejnym pytaniu uczniom przedstawiono listę zawierającą wybrane sposoby spędzania czasu wolnego, z prośbą o to, aby określili jak często zdarza im się wykonywać wspomniane aktywności.

1. Jeśli chodzi o czytanie książek, 30% uczniów nie robi tego nigdy, a tylko 11% czyta codziennie. 15% respondentów czyta co najmniej raz w tygodniu, a 17% raz lub dwa razy w miesiącu. 27% młodszych uczniów czyta książki w czasie wolnym tylko kilka razy w roku.
2. 31% uczniów nigdy nie wychodzi wieczorami ze swoimi znajomymi, np. do dyskoteki czy kawiarni. Codziennie zdarza się wychodzić 16% respondentów. Co najmniej raz w tygodniu robi to 19% uczniów, 15% raz lub dwa razy w miesiącu, a 19% badanych kilka razy w roku.
3. Zaledwie 12% uczniów nie gra nigdy w gry online. 31% robi to codziennie, 30% badanych gra co najmniej raz w tygodniu. 14% respondentów gra w gry online raz lub dwa razy w miesiącu, a 13% kilka razy w roku.
4. Codzienne używanie Internetu dla własnej przyjemności deklaruje 84% uczniów. Raz w tygodniu korzysta z niego w tym celu 8% badanych. Raz lub dwa razy w miesiącu z Internetu dla przyjemności korzysta

4% ankietowanych. Dla przyjemności nigdy nie korzystało z Internetu 3% badanych.

5. Kolejnym uwzględnionym w kafeterii odpowiedzi sposobem spędzenia czasu wolnego było granie na automatach do gry. 79% uczniów twierdzi, iż w ogóle nie korzysta z tego typu rozrywki. 5% z nich gra na automatach codziennie, 3% co najmniej raz w tygodniu oddaje się tej rozrywce. Raz lub dwa razy w miesiącu gra na automatach 3% badanej populacji, 10% uczniów deklaruje, iż robi to kilka razy do roku.

6. Kolejną z opcji były inne alternatywne formy spędzania czasu np. słuchanie muzyki, oglądanie filmu, gra na instrumencie. Nigdy nie korzystało z nich 24% badanych uczniów. 41% respondentów korzysta z nich codziennie, a 19% co najmniej raz w tygodniu. 10% deklaruje, że tej formie relaksu oddaje się raz lub dwa razy w miesiącu, a 6% - kilka razy w roku.

7. Na rowerze dla przyjemności codziennie jeździ 31% badanych, przynajmniej raz w tygodniu – 30%, a kilka razy w miesiącu – 15%. Kilka razy w roku z jazdy na rowerze dla przyjemności korzysta 15% respondentów, zaś 8% nigdy tego nie robiło.

8. Codziennie sport uprawia 47% uczniów, raz na tydzień – 24%, a kilka razy w miesiącu – 15%. Kilka razy w roku sport uprawia 15% ankietowanych, natomiast 8% nigdy tego nie robi.

Negatywnym zjawiskiem wyłaniającym się z odpowiedzi uczniów szkoły podstawowej na to pytanie jest przede wszystkim to, iż bardzo mało z nich, w swoim wolnym czasie czyta dla przyjemności książki. Z drugiej strony, pewnego rodzaju optymizmem napawa fakt, iż sporo uczniów z własnej woli przeznaczają swój czas na uprawianie sportu.

Największa liczba ankietowanych jest zadowolona ze swoich stosunków z matką (66%) i ojcem (59%). Z relacji z rodzeństwem i rówieśnikami bardzo zadowolonych jest 50% uczniów. 2% respondentów jest bardzo niezadowolonych ze stosunków z matką i rówieśnikami.

W kolejnym pytaniu badani zostali poproszeni o wskazanie osób/instytucji do których zwróciliby się o pomoc w razie problemu w rodzinie. Ankietowani najczęściej wskazywali w swoich odpowiedziach na Policję, nauczyciela i przyjaciół w dalszej kolejności wskazywali na dziadków, rodzinę, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz psychologa i pedagoga.

Jak wynika z odpowiedzi uczniów, większość z nich czuje się bezpiecznie w szkole (79% dziewczynek i 72% chłopców). Poczucia bezpieczeństwa w szkole brakuje 28% chłopców i 21% dziewczynek.

W miejscu zamieszkania bezpiecznie się czuje 89% chłopców i 86% dziewczynek. 14% dziewczynek i 11% chłopców brakuje poczucia bezpieczeństwa w miejscu ich zamieszkania.

W kolejnym pytaniu badani mieli określić jakich miejsc brakuje im w Nidzicy i okolicach. Najczęściej uczniowie wskazywali na basen/pływalnię, jak również kawiarnię i miejsca w których można spotkać się ze znajomymi i porozmawiać. Ankietowani zwrócili również uwagę, że brakuje w okolicy parku trampolin, jako miejsca rozrywki, jak również boisk sportowych do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej, a także skateparku i placów zabaw. Młodzi ludzie w swoich odpowiedziach wskazywali na miejsca aktywnego wypoczynku i spotkań z rówieśnikami.

Ankietowani mieli również za zadanie określić jakich zajęć dla dzieci i młodzieży brakuje w Nidzicy i okolicach. W opinii uczniów najbardziej uwidacznia się brak zajęć artystycznych cyt. „Dobrym pomysłem byłoby także utworzenia kółka teatralnego oraz artystycznego z podziałem wieku dla dzieci młodszych i młodzieży”, jak również sportowych cyt. "Brakuje tu również zajęć sportowych i zachęcenia młodych do aktywnego trybu życia". Młodzi ludzie wskazują również na organizację zajęć, których celem byłaby integracja rówieśnicza cyt. „Moim zdaniem dla dzieci i młodzieży w Nidzicy i okolicach brakuje zajęć poza lekcyjnych ale nie do nauki ale wręcz przeciwnie miłego spędzenia czasu ze znajomymi w gronie rówieśniczym”.

Celem przeprowadzonego badania było przedstawienie aktualnych problemów społecznych dotyczących Gminy Nidzica w odniesieniu do opinii uczniów. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła: zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej, szczególnie ich postaw i doświadczeń związanych z wybranymi zagrożeniami społecznymi oraz uzależnieniami.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje.

W związku z problemem alkoholowym, proponuje się holistyczne działania obejmujące nie tylko uczniów, a przede wszystkim rodziców, nauczycieli, sprzedawców, pracowników lokali gastronomicznych oraz dorosłych mieszkańców gminy. Tylko holistyczne działania mogą przynieść zamierzony skutek.

Zarekomendowano podjęcie działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym wśród dzieci i młodzieży w celu obniżenia liczby uczniów inicjujących we wczesnych latach picie alkoholu.

Działania profilaktyczne powinny być skoncentrowane na osłabianiu wpływu czynników ryzyka i wzmacnianiu czynników chroniących. Wśród czynników chroniących należy wymienić silną więź z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną i rozwojem oraz skłonność do respektowania norm i wartości społecznych

Zalecono wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.

Ponadto, rekomenduje się ewaluację programów profilaktycznych, która pokaże skuteczność prowadzonych działań oraz wskaże obszary, które wymagają jeszcze pogłębionych działań.

ZASOBY GMINY

Na terenie Gminy Nidzica istnieje wiele instytucji i organizacji pozarządowych podejmujących działania, których celem jest wsparcie rodziny oraz zwalczanie wszelkich dysfunkcji w niej występujących. Ich działania stanowią zasoby, które pomogą w realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin, a należą do nich:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy, w którego zasobach są:

- **Asystent Rodziny.** W 2011r. Ustawa o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi, która realizowana jest poprzez działania asystenta rodziny. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy aktualnie zatrudniony jest jeden asystent rodziny (umowa o pracę). Rolą asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie w sposób prawidłowy pełnić swoich funkcji.

- **Mieszkania Chronione** Gmina Nidzica w swych zasobach posiada sześć mieszkań z przeznaczeniem dla osób i rodzin, które ze względu na trudną sytuację życiową (w szczególności ze względu na wiek, niepełnosprawność, chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu). Mieszkanie chronione przy wsparciu specjalistów pełni funkcję przygotowującą te osoby do prowadzenia samodzielnego życia lub pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

- **Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne.** - 12 świetlic środowiskowych oraz 3 świetlice socjoterapeutyczne. Celem świetlic jest w szczególności: udzielenie pomocy w wyrównywaniu szans dzieciom z rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Nidzica, zapewnienie opieki wychowawczej, łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, eliminowanie zaburzeń zachowania.

- **Poradnictwo specjalistyczne.** Mieszkańcy Gminy Nidzica mają możliwość skorzystania z bezpłatnych porad specjalistycznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy zatrudnia takich specjalistów jak psycholog, psychiatra, terapeuta rodzinny. Porady specjalistów kierowane są do osób i rodzin w których występuje przemoc domowa, uzależnienia, problemy opiekuńczo-wychowawcze, przejściowe sytuacje kryzysowe.

- **Zespół Interdyscyplinarny** został powołany przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2010 roku. Członkami Zespołu są przedstawiciele: MOPS, Komendy Powiatowej Policji, organizacji pozarządowych, służby zdrowia, Oświaty, GKRPA i Sądu. Podstawowym celem działalności Zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Zadania Zespołu obejmują: przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy, ocenę sytuacji problemowej, wypracowanie sposobu postępowania mającego na celu powstrzymanie przemocy oraz podejmowanie w tym celu działań przewidzianych przepisami prawa, udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, której zadaniem jest przeprowadzanie rozmów motywacyjno- interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy oraz członkami ich rodzin, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, wspomaganie działalności podmiotów mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych, kontrola sprzedaży alkoholu. MOPS w Nidzicy odpowiada za obsługę oraz organizację

GKRPA, a także realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych uzależnień.

2. Poradnia Uzależnień i Współzależnienia od Alkoholu podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu. Udzielają porad diagnostycznych, psychologicznych, psychiatrycznych, prowadzą terapię indywidualną i grupową. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Działdowie prowadzi Oddział Dzienny, w którym świadczona jest pomoc w formie terapii ambulatoryjnej.

3. Komenda Powiatowa Policji. Pracownicy rewiru Dzielnicowych KPP biorą udział w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w grupach roboczych, których celem jest zapobieganie aktom przemocy. Podejmuje działania wyjaśniające i sprawdzające czy w środowisku dochodzi do aktów przemocy. Prowadzi również działania profilaktyczne na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i mieszkańców Gminy.

4. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, której zadaniem jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno- pedagogicznej, a także rodzicom i nauczycielom pomocy związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

5. Oświata

Na terenie Gminy funkcjonuje sześć Szkół Podstawowych, dwa Przedszkola, dwa zespoły szkół dla uczniów szkół średnich. Również dzieci i młodzież z orzeczoną stopniem niepełnosprawności ma możliwość kształcenia się w odpowiednio przygotowanych placówkach (tj. OSW ,OREW) zarówno pod względem dobrze wykwalifikowanej kadry jak i pod względem infrastruktury. Placówki oświatowe organizują akcje, działania o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym oraz pozyskują środki finansowe na organizację zajęć dodatkowych. Gmina Nidzica posiada dobrze wyposażone i zorganizowane zaplecze sportowo rekreacyjne, w skład którego wchodzi Stadion Miejski, Hala Widowiskowo- Sportowa. Ponadto , przy każdej ze szkół istnieje boisko szkolne bądź Orliki, gdzie dzieci i młodzież oraz społeczność lokalna mają możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, spędzać czas wolny, rozładowywać emocje i napięcia.

6. Kultura

Nidzicki Ośrodek Kultury realizuje zadania Gminy w zakresie tworzenia, udostępniania i popularyzacji kultury poprzez obsługę imprez sportowych i kulturalnych, organizowanie zajęć rozwijających pasje i zainteresowania dzieci i młodzieży, organizację wystaw, konkursów, przeglądów, akcji charytatywnych itp. Na terenie Gminy funkcjonuje również Miejsko –Gminna Biblioteka Publiczna oraz trzy Filie, które udostępniają książki i czasopisma. W swojej ofercie Biblioteka posiada książki mówione dla osób z wadami wzroku i niewidzących oraz czytelnię on-line z dostępem przez całą dobę. Ponadto jest organizatorem wystaw, konkursów, wieczorów poetyckich itp.

7. Powiatowy Urząd Pracy udziela pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Inicjuje, organizuje formy zatrudnienia subsydiowanego tj. prace interwencyjne, roboty publiczne oraz staże zawodowe, organizuje szkolenia, udziela pożyczek, finansuje egzaminy/licencje, studia podyplomowe, przygotowanie zawodowe.

8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi szkolenia rodzin zastępczych, wspiera osoby niepełnosprawne i ich rodziny. W Punkcie konsultacyjnym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie specjalistycznej pomocy udzielają psycholog, radca prawny i pedagog.

9. Kościoły prowadzą działalność charytatywną, ewangelizacyjną, organizują wypoczynek letni oraz paczki świąteczne dla ubogich rodzin. Duchowni zgłaszają problemy występujące w rodzinach.

10. Organizacje pozarządowe. W Gminie bardzo aktywnie działają liczne organizacje pozarządowe. Ich praca ukierunkowana jest na potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Swymi działaniami wspierają osoby starsze, rodziny i dzieci z problemem niepełnosprawności, niewydolnością wychowawczą, dysfunkcją, z problemem przemocy, alkoholizmu, bezrobotnych, dotkniętych ciężką chorobą.

11. Ustawy, rozporządzenia, lokalne programy strategiczne i inne akty prawne dające duże możliwości pomocy prawnej rodzinom.
np. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Sąd może orzec obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zakaz zbliżania się do określonych osób (ze wskazaniem odległości), zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu lub nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd może orzec poddanie się leczeniu odwykowemu, terapeutycznemu, uczestnictwu sprawcy w oddziaływaniach terapeutyczno-korekcyjnych. Policja ma również prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy.

12. Sołtysi, Rady Sołeckie.

Sołtysi i Rady Sołeckie ściśle współpracują z instytucjami i organizacjami na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, społeczności lokalnej poprzez organizację różnego rodzaju spotkań. Informują o niepokojących zjawiskach występujących na terenie ich sołectwa oraz zgłaszają problemy występujące w rodzinach.

13. Środki pozabudżetowe.

Ważnym zasobem przy realizacji zadań z zakresu wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest możliwość pozyskiwania środków finansowych pozabudżetowych z których instytucje Gminy Nidzica od lat korzystają.

CELE, DZIAŁANIA

CEL GŁÓWNY:

Wzmocnienie rodzin w funkcjonowaniu oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję rodziny w społeczeństwie.
2. Wzmacnianie potencjału rodziny i wspieranie jej.
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami.

ZADANIA:

1. Podejmowanie działań kształtujących kompetencje społeczne i zawodowe osób oraz promujące prawidłowe wzorce rodzinne.
2. Rozwój form pracy socjalnej.
3. Rozwój form pracy z dziećmi ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
4. Podejmowanie inicjatyw i rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nidzica.
6. Tworzenie warunków do realizacji programów rozwojowych dzieci, szczególnie programów socjoterapeutycznych.
7. Zatrudnianie asystentów rodziny- budowa systemu asystentury rodzinnej.
8. Zapewnienie asystentom rodziny zajęć superwizyjnych oraz innych form rozwojowych takich jak szkolenia specjalistyczne, warsztaty.
9. Prowadzenie działań profilaktycznych minimalizujących dysfunkcje oraz rozwijanie i wzmacnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności psychologicznego, socjalnego, prawnego.
10. Diagnozowanie potrzeb w zakresie wsparcia rodzin z terenu Gminy Nidzica oraz monitorowanie sytuacji rodzin ze zidentyfikowanymi problemami.
11. Zapewnienie dziecku i jego rodzinie biologicznej wsparcia w dążeniu do ponownego wspólnego zamieszkania.
12. Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielniania.
13. Rozwój placówek wsparcia dziennego, a w szczególności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych z terenu Gminy Nidzica.

14. Współpraca w zakresie wspierania rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z sądem, policją, szkołami, podmiotami leczniczymi, organizacjami społecznymi.

PODMIOT WIODĄCY: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

PARTNERZY: Gmina Nidzica, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Centrum Usług Wspólnych, szkoły, przedszkola, Kościoły, Nidzicki Ośrodek Kultury, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Mieszkaniowa, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.

HARMONOGRAM : Zadania będą prowadzone w sposób ciągły i systemowy.

MONITORING PROGRAMU

Monitoring Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nidzica na lata 2019 – 2021 będzie podlegał systematycznej ocenie realizowanych działań – corocznie przedkładane będzie Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Jego celem jest uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach Programu działań oraz wyników zrealizowanych przedsięwzięć. Monitoring programu będzie odbywać się na bieżąco.

Za monitoring odpowiedzialny będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy.